

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Martiny Borovcové a soudců Mgr. Ing. Borise Nypla a JUDr. Romany Novákové ve věci

žalobkyně: a) **LKN s.r.o.**, IČO: 25991361
sídlem Rybná 716/24, 110 00, Praha - Staré Město

b) **CAPITALIA s.r.o.**, IČO: 27941701
sídlem Martinická 987/3, 197 00 Praha – Kbely
obě zastoupené advokátem Mgr. Janem Vargou
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Lesy České republiky, s. p.**, IČO: 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, 501 68 Hradec Králové

o zaplacení částky 6 562 549,00 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 10. 3. 2023, č. j. 21 C 92/2017-998

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** v napadeném výroku I a V **potvrzuje**.
- II. Rozsudek okresního soudu **se** v napadeném výroku III **mění** tak, že žaloba žalobkyně b) o zaplacení částky 406 688 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 21. 6. 2017 do zaplacení **se zamítá**.

Ve zbylé části **se** výrok III **potvrzuje**.

- III. Žalobkyně b) je povinna nahradit žalovanému náklady řízení před okresním soudem ve výši 8 700 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Žalobkyně b) je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu v Hradci Králové náklady řízení ve výši 834 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- V. Žalovaný je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Hradci Králové náklady řízení ve výši 73 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- VI. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni a) k rukám jejího advokáta náklady odvolacího řízení ve výši 8.302 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- VII. Ve vztahu mezi žalobkyní b) a žalovaným není právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

- Okresní soud výrokem I rozsudku uložil žalovanému zaplatit žalobkyni a) částku 76 786,50 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 21. 6. 2017 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku II zamítl žalobu v části, v níž se žalobkyně a) po žalovaném domáhala zaplacení částky 0,53 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 21. 6. 2017 do zaplacení. Výrokem III okresní soud uložil žalovanému zaplatit žalobkyni b) částku 918 263,10 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 178 678 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 406 688 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 249 402 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku IV zamítl žalobu v části, v níž se žalobkyně b) po žalovaném domáhala zaplacení částky 5 567 498,87 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 21. 6. 2017 do zaplacení, úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 19 728,40 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení, úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 37 907,56 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení a úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 25 859,14 Kč za období od 21. 6. 2017 do zaplacení. Výrokem V okresní soud zavázal žalovaného povinností nahradit žalobkyni a) k rukám jejího zástupce náklady řízení ve výši 129 363,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku VI uložil žalobkyni b) nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 6 264 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku VII okresní soud uložil žalobkyni b) zaplatit České republice na náhradu nákladů řízení částku 780 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem VIII okresní soud uložil žalovanému zaplatit České republice na náhradu nákladů řízení částku 127 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- Žalobkyně a) se domáhala zaplacení částky 6 562 549 Kč z titulu plnění podle tří smluv o dílo. Následně po postoupení části žalované pohledávky žalobkyni b) v rozsahu 6 485 761,97 Kč a po rozšíření žaloby o příslušenství se žalobkyně a) domáhala částky 76 787,03 Kč se zákonným úrokem z prodlení počínaje dnem 21. 6. 2017. Žalobkyně b) se domáhala zbylé části žalované částky, tj. 6 485 761,97 Kč s příslušenstvím. Žalobkyně a) tvrdila, že dne 20. 6. 2014 uzavřela se žalovaným tři smlouvy o dílo, a to 1) smlouvu č. 031/2014/919, jejímž předmětem byly opravy oborních plotů [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] (dále jen „Smlouva 1”), 2) smlouvu č. 030/2014/919, jejímž předmětem byly opravy a běžná údržba lesních cest na LS [REDAKCE] (dále jen „Smlouva 2”) a za 3) smlouvu č. 024/2014/919, jejímž předmětem byla rekonstrukce LC [REDAKCE] (dále jen „Smlouva 3”). Žalobkyně a) se domáhala zaplacení ceny díla, vícenákladů a úroků z prodlení se zaplacením ceny díla. Žalovaná proti řádně vyúčtované ceně díla započítala své nároky ze smluvních

pokut účtovaných za prodlení s předáním díla. Ve zbylé části sporovala provedení díla. Okresní soud zjistil, že žalobkyně a) jako zhotovitelka s žalovaným jako objednatelem uzavřeli dne 20. 6. 2014 žalobkyní a) tvrzené tři smlouvy o dílo podle § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Termín dokončení díla byl u Smlouvy 1 sjednán do 30. 9. 2014, u Smlouvy 2 do 31. 10. 2014 a u Smlouvy 3 do 15. 11. 2014, celková cena díla byla sjednána u Smlouvy 1 na částku 1 693 690 Kč bez DPH, u Smlouvy 2 v částce 1 626 749,50 Kč bez DPH a u Smlouvy 3 v částce 2 517 610,02 Kč bez DPH. V čl. XII. smlouvy 2 účastníci sjednali bankovní záruku. Žalobkyně a) neprovedla práce dle uvedených smluv ve sjednaných termínech a byla v prodlení s řádným předáním díla delším než 65 dnů. Proto žalovaný od smluv odstoupil ohledně nesplněného zbytku plnění dle smluv o dílo (čl. XI. odst. 2 citovaných smluv v souladu s § 2001 a § 2004 odst. 2 o. z.). Žalovaný nezaplatil za provedené práce na Smlouvu 1 částku 178 678 Kč podle faktury č. 140110039 ze dne 25. 11. 2014 splatné dne 12. 12. 2014, za provedené práce na Smlouvu 2 částku 76 786,50 Kč podle faktury č. 1601100106 ze dne 28. 11. 2016 splatné dne 28. 11. 2016, za provedené práce na Smlouvu 3 částku 249 402 Kč podle faktury č. 140110053 ze dne 6. 1. 2015 splatné dne 30. 1. 2015. Právo na zaplacení ceny díla vzniká dle § 2610 odst. 1 o. z. provedením díla a dílo je v souladu s § 2604 o. z. provedeno, je-li dokončeno a předáno. Žalobkyně a) předmětná díla nedokončila, proto má nárok pouze na hodnotu již provedených prací z titulu bezdůvodného obohacení ve smyslu § 2991 a násl. o. z., neboť plnila závazek, který byl zrušen. Žalobkyně a) provedla práce dosud žalovaným neuhrazené na všechny smlouvy ve výši 504 866,50 Kč, z toho 76 786,50 Kč činí pohledávka žalobkyně a) a 428 080 Kč pohledávka žalobkyně b), na kterou byla platně postoupena dne 14. 2. 2018 v souladu s § 1879 o. z. Žalovaný vůči fakturám vystaveným dle Smlouvy 1 a 3 provedl jednostranný zápočet svých tvrzených pohledávek ze smluvních pokut. Smluvní pokuty dle Smlouvy 1 vyúčtoval žalovaný fakturou č. 15157022 a fakturou č. 1515700023. Smluvní pokuty dle smlouvy 3 vyúčtoval žalovaný fakturou č. 1516100017 a č. 1516100025. Žalovaný se dále za účelem uspokojení smluvní pokuty vyúčtované dle Smlouvy 2 fakturou č. 1515700048 obrátil na banku s žádostí plnění z bankovní záruky č. 573184/14 v částce 406 688 Kč. Zápočty smluvních pokut shledal okresní soud k námitce žalobkyň a) a b) nejistými a neurčitými podle § 1987 odst. 2 o. z. a dovodil, že takové pohledávky nejsou způsobilé k započtení. Ke zjištění existence a výše práva žalovaného na smluvní pokuty by bylo nezbytné vést rozsáhlé dokazování vztahující se k obsahu zadávací dokumentace a skutečných důvodů prodlení žalobkyně a) s plněním na předmětné smlouvy, což by zcela jednoznačně neúměrně prodloužilo soudní řízení. Proto okresní soud uložil žalovanému zaplatit žalobkyni a) 76 786,50 Kč včetně příslušenství (§ 1970 o. z. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). Žalobkyně a) se domáhala částky 76 787,03 Kč, která neodpovídá výši neuhrazené části faktury, okresní soud proto výrokem II žalobu částečně, co do částky 0,53 Kč s příslušenstvím, zamítl. Výrokem III okresní soud přiznal žalobkyni b) nárok uplatněný za provedené práce ze Smluv 1 a 3 ve výši 428 080 Kč se zákonnými úroky z prodlení dle § 1970 o. z. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Částka 2 735 Kč byla přitom žalovaným zaplacená na účet společnosti JDR.CZ, s.r.o., a to v souladu se Dodatkem č. 3 ke smlouvě o dílo uzavřené mezi žalobkyní a) a [REDAKCE], podle které bylo mezi nimi sjednáno k zajištění závazků žalobkyně a) zástavním právem dle § 1335 o. z. k pohledávkám žalobkyně a) ze Smlouvy 3. Žalovaný jako dlužník zastavené pohledávky ze Smlouvy 3 byl společností JDR.CZ, s.r.o. (která pohledávky nabyla postoupením pohledávky od pana [REDAKCE]) vyzván k zaplacení dluhu. S ohledem na skutečnost, že smluvní pokuta uplatněná za prodlení dle Smlouvy 2 ve výši 406 688 Kč byla splatná až 10. 3. 2015, tj. nebyla splatná ke dni předložení záruční listiny bance, neměl žalovaný právo výplatu bankovní záruky již ke dni 30. 1. 2015 uplatnit. Z textu Smlouvy 2 čl. XII vyplývá, že z bankovní záruky je možno uspokojit jakéhokoliv peněžité právo, ovšem dle závěru soudu musí jít o právo existentní. V situaci, kdy plnění z bankovní záruky bylo uplatněno již dne 30. 1. 2015, ale výzva k zaplacení

smluvní pokuty byla žalobkyni a) zaslána až dne 18. 2. 2015, nelze pohledávku žalovaného ke dni uplatnění bankovní záruky považovat za existentní. Okresní soud proto žalobkyni b) vyhověl i ohledně nároku na zaplacení částky 406 688 Kč, když vzhledem k zániku smlouvy odstoupením by měl žalobce na vrácení bankovní záruky právo, neboť strany jsou v souladu s § 2991 o. z. povinny vrátit si plnění, když bylo plněno z důvodu, který odstoupením od smlouvy odpadl. Soud žalobě vyhověl i ohledně s tím souvisejícího nároku na kapitalizované zákonné úroky z prodlení z neoprávněně zadržované bankovní záruky, tj. ve výši 8,05 % z částky 406 688 Kč, avšak pouze za období od 19. 3. 2015 do 14. 5. 2016, což odpovídá částce 37 907,56 Kč, neboť žalovaný odstoupil od Smlouvy 2 ke dni 17. 3. 2015, a v důsledku odstoupení od smlouvy by si účastníci měli vrátit plnění následujícího dne 18. 3. 2015. Tedy žalovaný se dostal do prodlení s vrácením bankovní záruky až ode dne 19. 3. 2015. Do dne 18. 3. 2015 nebyl žalovaný povinen žalobci bankovní záruku vrátit, neboť trval mezi účastníky smluvní vztah a tedy i povinnost žalobce a) mít složenou bankovní záruku. Soud tak žalovanému uložil povinnost zaplatit úrok z prodlení z bankovní záruky za období od 19. 3. 2015 do 14. 5. 2016, tj. ve výši 37 907,56 Kč, v částce 3 229 Kč žalobu zamítl. Okresní soud uložil výrokem III žalovanému zaplatit žalobkyni b) celkem částku 918 263,10 Kč. Jde o součet částky 428 080 Kč (tj. dluh ve výši 178 678 Kč vyúčtovaný fakturou č. 140110039 a dluh ve výši 249 402 Kč vyúčtovaný fakturou č. 140110053 po odpočtu zaplacené částky 19 095,27 Kč), dále částky 19 728,40 Kč (jako zákonného úroku z prodlení za prodlení se zaplacením faktury č. 140110039, tj. ve výši 8,05 % ročně z částky 178 678 Kč za období od 31. 12. 2014 do 14. 5. 2016), částky 406 688 Kč (za neoprávněně vyplacenou bankovní záruku), částky 37 907,56 Kč (úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 406 688 Kč za období od 19. 3. 2015 do 14. 5. 2016) a částky 25 859,14 Kč (úrok z prodlení za prodlení se zaplacením faktur č. 140110053 a č. 150110004, tj. ve výši 8,05 % ročně z částky 249 402 Kč od 1. 2. 2015 do 14. 5. 2016 ve výši 25 777,10 Kč a ve výši 8,05 % ročně z částky 2 735 Kč za období od 25. 2. 2015 do 10. 7. 2015 ve výši 82,04 Kč). Dále soud žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci b) úroky z prodlení dle § 1970 o. z. ve výši dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb. ode dne následujícího po splatnosti faktur. Z částek kapitalizovaných úroků již úroky z prodlení přiznány nebyly v souladu § 1806 o. z., neboť platba takových úroků z úroků nebyla mezi účastníky sjednána. Okresní soud žalobu zamítl co do částky 5.567.498,87 Kč s úrokem z prodlení. Nebylo prokázáno, že žalobkyně a) provedla práce nad rámec prací vyúčtovaných shora citovanými fakturami. V řízení přitom nebylo ani prokázáno, že by takový nárok žalobkyni b) vznikl z titulu náhrady škody, tj. z důvodu porušení povinností žalovaným. Smlouvy 1, 2 a 3 byly uzavřeny dle zadávací dokumentace a žalobkyně a) jako zhotovitelka ve smlouvách prohlásila, že projektovou dokumentaci s vynaložením odborné péče přezkoumala (viz čl. II. odst. 1 a 5 Smluv 1, 2 a 3). Nebylo prokázáno, že by žalobkyně a) žalovaného při provádění stavebních prací neprodleně písemně upozornila na vady projektové dokumentace týkající se rozměrů dřeva na opravu oborních plotů, neuvedení podrobností o sklonu cest u díla [REDAKCE] a neuvedení tloušťky jednotlivých vrstev kameniva u díla Rekonstrukce LC [REDAKCE], pak jde o vady zjevné. K námitce, že žalovaný požadoval kamenivo z konkrétního, vzdálenějšího a dražšího lomu, pak ze smlouvy ani zadávací dokumentace nevyplývalo, že by měl být konkrétní lom pro odběr kameniva žalovaným určen. Žalobkyni a) nic nebránilo dodat certifikované kamenivo z lomu dle svého výběru. Okresní soud výrokem IV žalobu částečně zamítl co do části úroků z prodlení z úroků z prodlení (tj. úroků z prodlení z částky 19 728,40 Kč, z částky 37 907,56 Kč a z částky 25 859,14 Kč), neboť úročení úroků nebylo sjednáno (§ 1806 o. z.). Pokud šlo o úrok z prodlení z bankovní záruky za období od 11. 2. 2015 do 17. 3. 2015 ve výši 3 229 Kč, okresní soud žalobu zamítl, neboť v této době nebyl žalovaný v prodlení s vrácením bankovní záruky. Okresní soud žalobu zamítl co do částky 2 735 Kč s příslušenstvím, neboť žalovaný prokázal, že tuto částku zaplatil. O nákladech řízení ve vztahu mezi žalobkyní a) a žalovaným okresní soud rozhodl podle § 142 odst. 3

- o. s. ř. a převážně úspěšné žalobkyni a) přiznal náhradu v plném rozsahu. O nákladech řízení ve vztahu mezi žalobkyní b) a žalovaným okresní soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř., tj. jejich poměrným rozdělením. Žalobkyni b) uložil nahradit žalovanému 72 % nákladů řízení. S ohledem na skutečnost, že žalovaný je státním podnikem, který disponuje svými zaměstnanci s právním vzděláním, soud nepovažoval za účelné vynaložené náklady na jeho právní zastoupení advokátem. O náhradě nákladů řízení státu okresní soud rozhodl výrokem VII a VIII rozsudku v souladu s § 148 odst. 1 o. s. ř. Náklady České republiky činily celkem 907 Kč za vyplacené svědecké.
3. Proti výroku I, III, V a VIII rozsudku podal odvolání žalovaný z důvodů uvedených v § 205 odst. 2 písm. c), e) a g) o. s. ř. Žalovaný neuznal nárok žalobkyně a) na zaplacení částky 76.786,50 Kč. Rozsah prací žalobkyně a) nebyl prokázán. Ačkoliv soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaný po právu odstoupil od smluv o dílo, neuznal žádný z provedených jednostranných zápočtů ze strany žalovaného. Jednostranné zápočty prokazovaly rozsah provedených prací a z toho vyplývala výše smluvních pokut. Přestože okresní soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 684/2020, dospěl k nesprávnému závěru, že provedené zápočty jsou neplatné. Námitka započtení byla žalovaným vznesena na samém počátku řízení. Rozhodné skutečnosti pro výpočet smluvní pokuty byly prokázány. K určení výše smluvních pokut bylo nutné zjistit rozsah žalobkyní a) provedených prací a délku prodloužení. Ohledně Smlouvy 3 je nepochybné, že mezi žalobkyní a) a žalovaným bylo určen rozsah provedených prací na díle, jak vyplynulo ze zjišťovacího protokolu ze dne 19. 12. 2014. Žalovaný z hodnoty nedokončených prací vypočetl smluvní pokutu a následně od Smlouvy 3 odstoupil. Žalovaný se neztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně ohledně toho, že neměl žalovaný právo na výplatu bankovní záruky. To, že pohledávka není splatná, neznamena, že právo žalovaného neexistuje. Splatnost pohledávky je až nejzazší okamžik, kdy má být pohledávka uhrazena. Tato skutečnost nemá vliv na existenci či neexistenci pohledávky jako takové. Nárok žalovaného vznikl uplatněním smluvních pokut v důsledku prodloužení žalobkyně a) podle čl. XII. odst. 1 smlouvy. V ujednání o bankovní záruce není výslovně uvedeno, zda pohledávka musí být splatná či nikoliv či že má být prvně vyzván k úhradě dlužník, když z chování žalobkyně a) bylo zřejmé, že dobrovolně svou povinnost nesplní. Úhrada smluvní pokuty z bankovní záruky není započtením. Není tedy nutné vyžadovat její splatnost. I kdyby byla předčasně uplatněna bankovní záruka, nemá to za následek povinnost vrátit žalobkyni b) platbu z bankovní záruky, když na její úhradu žalovanému vznikl právní nárok. Soud prvního stupně se s touto problematikou nikterak nevypořádal. Žalovaný má za to, že na základě smluv mohl požádat o úhradu existující pohledávky, která ještě nebyla splatná. Žalovaný nebyl v prodloužení, když vůči pohledávkám žalobkyně a) a žalobkyně b) řádně započtl své pohledávky ze smluvních pokut. Soud prvního stupně nesprávně přiznal žalobkyni a) náhradu nákladů řízení. Žalobkyně a) zahájila soudní řízení, zavinila soudní spor, v němž požadovala absurdní částky. V průběhu soudního řízení žalobkyně a) postoupila cca 99 % údajné pohledávky na žalobkyni b). Šlo o účelové postoupení pohledávky. Žalovaný poukázal i na množství úkonů, které svým jednáním vyvolaly žalobkyně a) a b). Žalovanému přiznal okresní soud pouze náklady ve výši, která odpovídá nákladům nezastoupeného účastníka soudního sporu, avšak žalovaný byl po většinu soudního sporu zastoupen právním zástupcem. Žalovaný má za to, že mu po dobu právního zastoupení náleží náhrada nákladů řízení jako zastoupenému účastníkovi. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil, žalobu zcela zamítl a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení v odpovídající výši.
4. Po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, včas a že je přípustné (§ 201, a contr. § 202, § 204 odst. 1 o. s. ř.), odvolací soud přezkoumal rozsudek okresního soudu při nařízeném jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal rovněž řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je částečně důvodné.

5. Okresní soud se zabýval posouzením práva žalobkyně a) a b) na doplacení ceny díla provedeného podle třech smluv o dílo uzavřených dne 20. 6. 2014 mezi žalobkyní a) jako zhotovitelkou a žalovaným jako objednatelem v souladu s § 2586 a násl. o. z. Zabýval se právem žalovaného na odstoupení od smluv, právem žalovaného na zaplacení smluvních pokut, které žalovaný započtl proti pohledávkám žalobkyně a právem žalobkyně b) na postoupenou pohledávku z bankovní záruky.
6. K námitce žalovaného odvolací soud nejprve přezkoumal nárok žalobkyně a) na zaplacení částky 76.786,50 Kč s příslušenstvím.
7. Okresní soud zjistil, že žalobkyně a) má právo na zaplacení ceny díla ve výši 76.786,50 Kč provedeného podle Smlouvy č. 2 ze dne 20. 6. 2014, jejímž předmětem byla oprava lesních cest. Tyto práce byly žalovanému vyúčtovány fakturou č. 1601100106 ze dne 28. 11. 2016 splatnou dne 12. 12. 2016 na částku 170.364,50 Kč. Okresní soud měl za nesporné, že v průběhu řízení vedeného pod sp. zn. 9 C 185/2017 žalovaný na fakturu uhradil částku 93.578 Kč. Zbývalo doplatit částku 76.786,50 Kč.
8. *Podle § 2054 odst. 2 o. z. plní-li dlužník dluh zčásti, má částečné plnění účinky uznání zbytku dluhu, lze-li z okolností usoudit, že tímto plněním dlužník uznal i zbytek dluhu.*
9. Žalovaný netvrdil, že při částečném placení faktury něčeho proti dluhu namítl. Proto okresní soud správně vycházel z toho, že dluh uznal. Žalobkyni a) vzniklo právo na zaplacení částky 76.786,50 Kč s úrokem z prodlení od 21. 6. 2017, když faktura byla splatná dne 12. 12. 2016 (§ 1970 o. z.).
10. Zbylá pohledávka ze tří smluv byla postoupena žalobkyni b). Z faktury č. 140110039 ze dne 20. 11. 2014 na částku 178.678 Kč splatné dne 12. 12. 2014 okresní soud zjistil, že faktura byla přijata žalovaným podle otisku razítka na faktuře dne 25. 11. 2014. Byly jí vyúčtovány práce spočívající v opravách oborních plotů [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] (Smlouva 1). K faktuře žalobkyně a) doložila soupis provedených prací a zjišťovací protokol. Z průvodky faktury dodavatele předložené žalovaným vyplynulo, že faktura byla schválena dne 25. 11. 2014. Žalovaný ve svém vyjádření soudu ze dne 25. 4. 2018 uvedl, že žalobkyně a) vyúčtovala práce fakturou č. 140110039 dle provedených a potvrzených prací v oboře [REDAKCE]. Okresní soud nepochybil, pokud z takového vyjádření žalovaného dovodil, že provedení prací podle této faktury bylo prokázáno.
11. Žalovaný odstoupil od Smlouvy č. 1 dne 6. 3. 2015 pro prodlení žalobkyně a) s předáním díla delším 65 dnů. Dílo mělo být podle smlouvy předáno do 15. 10. 2014. Úctované dílo bylo provedeno ke dni 20. 11. 2014, zbylá část díla nebyla provedena.
12. V souladu s § 2004 odst. 2 o. z. se odstoupení žalovaného nedotklo práva žalobkyně na zaplacení díla provedeného před odstoupením od smlouvy. Okresní soud správně takové plnění posoudil jako částečné.
13. Žalobkyně b) má i po odstoupení od smlouvy žalovaným právo na zaplacení částky 178.678 Kč jako ceny díla podle § 2610 odst. 1 o. z. Žalobkyni b) vzniklo právo na zaplacení částky 178.678 Kč s úrokem z prodlení od 31. 12. 2014 do 14. 5. 2016 ve výši 19.728,40 Kč a úrokem od 21. 6. 2017 do zaplacení (§ 1970 o. z.).
14. Žalovaný tvrdil, že pohledávka žalobkyně a) z faktury č. 140110039 ve výši 178.678 Kč zanikla započtením.
15. Okresní soud ze zápočtu vzájemných pohledávek ze dne 12. 2. 2015 zjistil, že žalovaný započtl svoje pohledávky z faktury č. 1515700022 ve výši 103.315 Kč a z faktury č. 1515700023 ve výši 86.217 Kč. Žalovaný započtl své pohledávky z titulu smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z ceny díla bez DPH sjednané ve smlouvě č. 030/2014/919 za prodlení žalobkyně a) s předáním díla za období od 30. 11. 2014 do 21. 1. 2015 ve výši 86.217 Kč

- a pohledávky z titulu smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z ceny díla bez DPH sjednané ve smlouvě č. 031/2014/919 za prodlení žalobkyně a) s předáním díla za období od 16. 10. 2014 do 15. 12. 2014 ve výši 103.315 Kč. Pohledávky žalovaného v celkové výši 189.532 Kč převyšovaly pohledávku žalobkyně a) ve výši 178.678 Kč.
16. *Podle § 1982 odst. 1 o. z. dluží-li si strany vzájemně plnění stejného druhu, může každá z nich prohlásit vůči druhé straně, že svoji pohledávku započítává proti pohledávce druhé strany. K započtení lze přistoupit, jakmile straně vznikne právo požadovat uspokojení vlastní pohledávky a plnit svůj vlastní dluh. Podle odst. 2 započtením se obě pohledávky ruší v rozsahu, v jakém se vzájemně kryjí; nekryjí-li se zcela, započte se pohledávka obdobně jako při splnění. Tyto účinky nastávají k okamžiku, kdy se obě pohledávky staly způsobilými k započtení.*
  17. *Podle § 553 odst. 1 o. z. o právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem.*
  18. *Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 4363/2009 úkon započtení, kterým dlužník započítává proti pohledávce věřitele více svých pohledávek, převyšujících ve svém součtu pohledávku věřitele, aniž by z něj bylo patrné, která část započítávaných pohledávek započtením zanikla a která nikoli, je neplatný pro neurčitost.*
  19. Přestože se rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR týká právní úpravy zák. č. 40/1964 Sb. občanského zákoníku, jeho závěry lze vztáhnout i na současnou právní úpravu. Právní úprava splnění závazku neobsahuje postup pro případ, že dlužník plní pohledávku věřitele započtením více svých pohledávek. Žalobkyně a) se zápočtem od počátku nesouhlasila, nelze proto ani dovodit, že by se zánik konkrétní pohledávky žalovaného ze smluvní pokuty dal dovodit výkladem právního jednání. Pohledávka žalobkyně nezanikla započtením.
  20. Proto krajský soud uzavírá, že žalobkyni b) vzniklo právo na zaplacení částky 178.678 Kč s úrokem z prodlení od 31. 12. 2014 do 14. 5. 2016 ve výši 19.728,40 Kč a úrokem od 21. 6. 2017 do zaplacení.
  21. Okresní soud dále uložil žalovanému zaplatit žalobkyni b) i částku 249.402 Kč za plnění podle Smlouvy č. 3 (č. 024/2014/919 - rekonstrukce lesní cesty [redacted]) podle faktury č. 140110053 ze dne 6. 1. 2015 splatné dne 30. 1. 2015 na částku 268.497,27 Kč. Tato faktura byla žalovaným částečně do výše 19.095,27 Kč hrazena. Krajský soud i zde dovozuje, že žalovaný částečným plněním svůj dluh uznal (§ 2054 odst. 2 o. z.).
  22. I v tomto případě žalovaný odstoupil od smlouvy pro prodlení žalobkyně a), a to dopisem ze dne 24. 3. 2015 pro prodlení žalobkyně a).
  23. Okresní soud zjistil, že žalovaný dne 20. 1. 2015 vyúčtoval žalobkyni a) smluvní pokutu ve výši 0,1 % denně za období od 16. 12. 2014 do 15. 1. 2015 z celkové ceny díla 2.564.645,23 Kč za prodlení s předáním díla podle smlouvy č. 024/2014/919 (rekonstrukce [redacted]) ve výši 79.419 Kč fakturou č. 1516100017.
  24. Dále zjistil, že žalovaný dne 27. 1. 2015 vyúčtoval žalobkyni a) smluvní pokutu ve výši 25 % z ceny neprovedeného díla 679.933,15 Kč za prodlení s předáním díla podle smlouvy č. 024/2014/919 (rekonstrukce [redacted]) ve výši 169.983 Kč. Fakturou č. 1516100025.
  25. Z jednostranného zápočtu žalovaného ze dne 28. 1. 2015 vyplynulo, že své výše uvedené pohledávky ze smluvních pokut započtl proti postoupené pohledávce žalobkyně b) z faktury č. 140110053 ve výši 249.402 Kč
  26. Ze zjišťovacího protokolu ze dne 19. 12. 2014 bylo zjištěno, že k tomuto dni bylo dílo předáno částečně, zbývalo dokončit práce v hodnotě 679.933,15 Kč.

27. Z čl. III bod 3 smlouvy o dílo č. 024/2014/919 (rekonstrukce [REDAKCE]) okresní soud zjistil, že dílo mělo být provedeno do 15. 11. 2014. Tato lhůta se prodlužovala o počet dní, o něž se zpozdilo předání staveniště po datu 15. 7. 2014.
28. Podle čl. X bod 1 smlouvy č. 024/2014/919 (rekonstrukce [REDAKCE]) měl žalovaný právo na zaplacení smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z dohodnuté ceny bez DPH za každý den prodlení s provedením díla.
29. Ke smlouvě o dílo č. 024/2014/919 byly uzavřeny dva dodatky. První dodatek byl uzavřen 18. 11. 2014 a byly jím sjednány méněpráce a vícepráce za cenu ve výši 56.211,98 Kč. Druhý dodatek byl uzavřen dne 2. 1. 2015 a byly jím sjednány vícepráce (odstraňování pařezů) za cenu ve výši 2.735 Kč. Nebyla sjednána změna data předání díla.
30. Krajský soud se zabýval výkladem projevu vůle smluvních stran dodatků při jejich uzavření (§ 556 a násl. o. z.). Žalovaný trval na tom, že v době uzavření dodatků byla žalobkyně a) v prodlení s předáním díla. Dodatky upravovaly ve vztahu k předmětu celého díla jen nepatrnou část, která neměla vliv na prodlení žalobkyně a). Žalobkyně a) naopak uvedla, že vzhledem ke změně rozsahu díla dvěma dodatky nebyla v prodlení s předáním díla sjednaného původní smlouvou.
31. Nebylo tvrzeno, že by žalovaný upozornil žalobkyni na to, že sjednané dodatky neovlivní datum předání díla sjednaného smlouvou ze dne 20. 6. 2014, nebyla tvrzena zavedená praxe smluvních stran ohledně uzavírání dodatků ke smlouvě a jejich vliv na měněnou smlouvu (§ 556 o. z.). Autorem dodatků byl žalovaný (§ 557 o. z.). Vzhledem k odlišnému výkladu vlivu uzavření dodatků na datum předání díla vyšel krajský soud z obsahu právního jednání (§ 555 odst. 1 o. z.). Krajský soud dovodil, že pokud byly ještě dne 2. 1. 2015 sjednány vícepráce k dílu sjednanému smlouvou č. 024/2014/919 a tím se předmět díla změnil, nemohla být žalobkyně a) dne 16. 11. 2014 v prodlení s předáním díla. Z dodatků č. 1 a č. 2 podepsaného dne 18. 11. 2014 a 2. 1. 2015 vyplynulo, že nebyl sjednán datum provedení změněného díla. Proto nemohla být žalobkyně a) v prodlení s provedením díla sjednaného smlouvou č. 024/2014/919 ve znění dvou dodatků. Odvolací soud odkazuje na obdobné závěry v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Odo 566/2001.
32. Žalovanému nevzniklo právo na smluvní pokutu účtovanou za prodlení s předáním díla sjednaného smlouvou č. 024/2014/919 ve znění dvou dodatků.
33. Žalobkyni b) jako postupníkovi vzniklo právo na zaplacení částky 249.402 Kč s úrokem z prodlení od 1. 2. 2015 do 14. 5. 2015 ve výši 26.100,31 a na úrok z prodlení od 21. 6. 2017 do zaplacení (§ 1970 o. z.).
34. Okresní soud uložil žalovanému zaplatit žalobkyni b) i postoupenou pohledávku ve výši 406.688 Kč jako bankovní záruku sjednanou ve smlouvě č. 030/2014/919. Bankovní záruka byla podle okresního soudu neoprávněně čerpaná žalovaným. Okresní soud zjistil, že žalovaný vyzval banku k plnění dle záruční listiny dne 30. 1. 2015, pohledávka představovala smluvní pokutu ve výši 25 % z ceny díla 1.626.749,50 Kč za prodlení s předáním díla podle smlouvy delším 65 dnů. Žalovaný vyzval žalobkyni a) k zaplacení smluvní pokuty dne 18. 2. 2015.
35. Z čl. III bod 3 smlouvy č. 030/2014/919 (oprava a běžná údržba lesních cest [REDAKCE]) bylo zjištěno, že dílo mělo být provedeno do 31. 10. 2014. Tato lhůta se prodlužovala o počet dní, o něž bude staveniště předáno k provedení díla později než 26. 6. 2014.
36. Ze zápisu o předání staveniště ze dne 25. 7. 2014 bylo zjištěno, že staveniště k opravě a běžné údržbě lesních cest [REDAKCE] bylo předáno zhotoviteli až tohoto dne. Z výše uvedeného vyplývá, že se termín provedení díla posunul na datum 29. 11. 2014.

37. Žalobkyně neprokázaly řádné předání díla podle smlouvy č. 030/2014/919 . Od smlouvy bylo žalovaným odstoupeno dne 16. 3. 2015 pro prodlení žalobkyně a) s předáním díla delším než 65 dnů. Ke dni 16. 3. 2015 uplynulo více než 65 dnů od data sjednaného a posunutého předání díla 29. 11. 2014.
38. Podle čl. X bod 2 smlouvy č. 030/2014/919 vzniklo žalovanému právo na zaplacení smluvní pokuty ve výši 25 % z ceny prací, jež zbývá provést do řádného zhotovení díla, bez DPH, při prodlení zhotovitele o více než dva měsíce.
39. Dílo mělo být provedeno do 29. 11. 2014. Dva měsíce uplynuly dne 29. 1. 2015. Nárok na smluvní pokutu vznikl dne 30. 1. 2015.
40. Podle čl. XII bod 1 smlouvy č. 030/2014/919 bylo formou bankovní záruky zajištěno plnění veškerých dluhů vyplývajících nebo jež vyplynou pro zhotovitele ze smlouvy nebo z jejího porušení zhotovitelem. Podle bodu 2 je objednatel oprávněn obrátit se na banku za účelem uspokojení jakéhokoli peněžitého nebo penězi ocenitelného práva (nároku) vzniklého objednateli ze smlouvy, či postupu jeho plnění nebo z jejího porušení zhotovitelem. Podle bodu 3 musí být bankovní záruka splatná na základě předložení záruční listiny bez jakéhokoli omezení či požadavku na objednatele, bez odkladu, bez námitek, bez nutnosti přechozí výzvy adresované zhotoviteli, bez nutnosti předložení jakýchkoli dokumentů a bez přezkoumání předmětného právního vztahu.
41. Právo na smluvní pokutu ve výši 25 % z ceny prací, jež zbývalo provést do řádného zhotovení díla, při prodlení delším než dva měsíce, vzniklo dne 30. 1. 2015. Šlo o vznik dluhu přímo ze smlouvy, a to z čl. X bod 2 smlouvy.
42. Z výzvy žalovaného bance k plnění bankovní záruky vyplynulo, že žalovaný vyzval banku dne 29. 1. 2015, banka výzvu přijala dne 30. 1. 2015.
43. Od smlouvy bylo odstoupeno dne 16. 3. 2015.
44. *Podle § 2029 odst. 1 o. z. finanční záruka vzniká prohlášením výstavce v záruční listině, že uspokojí věřitele podle záruční listiny do výše určité peněžní částky, nesplní-li dlužník věřiteli určitý dluh, anebo splní-li se jiné podmínky určené v záruční listině. Je-li výstavcem banka, zábraniční banka nebo spořitelna a úvěrní družstvo, jedná se o bankovní záruku.*
45. *Podle § 2035 odst. 2 o. z. nevyplyvá-li ze záruční listiny něco jiného, nemůže výstavce uplatnit vůči věřiteli námitky, které by vůči němu byl oprávněn uplatnit dlužník. Předchozí výzva věřitele, aby dlužník splnil dluh, se vyžaduje, stanoví-li to záruční listina.*
46. *Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 3088/2008 lze bankovní zárukou zajistit i závazek, který vznikne v budoucnu.*
47. *Podle § 2005 odst. 1 o. z. odstoupením od smlouvy zanikají v rozsahu jeho účinků práva a povinnosti stran. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře. Podle odst. 2 věty druhé byl-li dluh zajištěn, nedotýká se odstoupení od smlouvy ani zajištění.*
48. Žalovanému lze přisvědčit, že podle ujednání o bankovní záruce nebyla pro uplatnění práv ze zajištění rozhodná splatnost dluhu, ale jeho vznik. Bankovní záruka se nadto podle ujednání vztahovala i na budoucí závazky. To připouští i uvedená judikatura. Právo na smluvní pokutu ve výši 25 % z ceny prací, jež zbývalo provést do řádného zhotovení díla, při prodlení delším než dva měsíce, vzniklo dne 30. 1. 2015. Šlo o vznik dluhu přímo ze smlouvy, a to z čl. X bod 2 smlouvy. Výzva žalovaného byla bance doručena právě v den vzniku nároku na smluvní pokutu dne 30. 1. 2015. Odstoupení od smlouvy dne 16. 3. 2015, které následovalo až po výzvě k plnění bankovní záruky dne 29. 1. 2015, nemohlo mít vliv na zajištění sjednané smlouvou. Žalobkyně b) nemá právo na zaplacení částky 406.402 Kč s příslušenstvím.

49. Na základě výše uvedeného krajský soud potvrdil rozsudek okresního soudu v napadeném výroku I a V podle § 219 o. s. ř. Ve výroku III byl rozsudek okresního soudu změněn tak, že žaloba žalobkyně b) o zaplacení částky 406 688 Kč s příslušenstvím byla zamítnuta (§ 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř.). Ve zbylé části byl výrok III potvrzen podle § 219 o. s. ř.
50. Okresní soud správně rozhodl i o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a) a žalovaným. Okresní soud vycházel z předmětu sporu ve výši 76.786,50 Kč, správně posoudil účelnost jednotlivých úkonů zástupce žalobkyně a od přistoupení žalobkyně b) do řízení snížil odměnu společného advokáta v souladu s § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. K postoupení části pohledávky žalobkyně a) na žalobkyni b) došlo dne 14. 2. 2018, ještě před vyjádřením žalovaného k žalobě (dne 25. 4. 2018) a zahájením dokazování okresním soudem (první jednání se konalo dne 3. 7. 2019). Odvolací soud nedovodil účelovost postoupení pohledávky.
51. Podle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 3 o. s. ř. odvolací soud znovu rozhodl o náhradě nákladů prvoinstančního řízení mezi žalobkyní b) a žalovaným. Žalobkyně b) byla úspěšná do částky 511.575 Kč a neúspěšná do částky 5.974.187 Kč. Žalovaný byl ve věci převážně úspěšný (z 92 %). Proto žalovanému náleží plná náhrada nákladů řízení. Okresní soud stanovil výši náhrady nákladů nezastoupeného účastníka správně částkou 8.700 Kč. Krajský soud rozhodl tak, že žalobkyně b) nahradí žalovanému náklady řízení ve výši 8.700 Kč.
52. Krajský soud se zabýval námitkou žalovaného, že mu měla být přiznána náhrada nákladů zastoupení advokátem. Žalovaný udělil plnou moc advokátovi dne 29. 5. 2019, dne 9. 5. 2022 oznámil žalovaný ukončení zastoupení. Advokát žalovaného se účastnil 8 jednání okresního soudu, činil i písemná podání.
53. Žalovaný je státním podnikem. *Podle § 2 odst. 1 zák. č. 77/1997 Sb. o státním podniku je podnik státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva. Podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Podle odst. 2 podnik má právo hospodářit s majetkem státu a nemá vlastní majetek.*
54. Při posouzení, zdali lze požadovat po žalovaném, aby právní služby v rámci své činnosti zajistil svými zaměstnanci, vyšel krajský soud z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 3790/19, kde se Ústavní soud zabýval právem státu a státních organizací na náhradu nákladů řízení, z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I ÚS 3344/2012, kde se Ústavní soud zabýval právem České televize na náhradu nákladů řízení a z rozhodnutí sp. zn. IV ÚS 474/13 týkající se práva Všeobecné zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů řízení. Česká televize i Všeobecná zdravotní pojišťovna jsou samostatnými právnickými osobami s vlastní majetkovou odpovědností. Přesto Ústavní soud i u těchto institucí dovodil, že při výkonu běžné agendy není důvod, aby pro poskytování právních služeb využívaly advokáty. Předmět řízení přímo souvisel s předmětem činnosti žalovaného, nešlo o problematiku specializovanou či mimořádně obtížnou. Proto i odvolací soud dovodil, že náklady žalovaného na zastoupení advokátem nejsou účelně vynaloženými náklady řízení, za které by náležela náhrada podle 142 odst. 1 o. s. ř.
55. Krajský soud znovu rozhodoval o náhradě nákladů státu představující vyplacené svědecké ve výši 907 Kč podle § 148 odst. 1 o. s. ř. Tu rozdělil podle úspěchu a neúspěchu ve věci (92 % a 8 %). Žalobkyni b) proto uložil nahradit státu náklady řízení ve výši 834 Kč a žalovanému ve výši 73 Kč.
56. Podle 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o. s. ř. krajský soud rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Žalobkyně a) byla v odvolacím řízení plně úspěšná. Proto má právo na náhradu odměny advokáta a hotových výdajů za vyjádření k odvolání a účast u jednání ve výši 4.180 Kč a 300 Kč za jeden úkon, celkem 8.960 Kč, snížených o 20 % ve výši 7.168 Kč podle § 7

bod 5, § 12 odst. 4, § 11 odst. 1 písm. d), g) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Advokát žalobkyni žádal cestovné. Za cestu z Prahy do Hradce Králové a zpět (228 km) vozem zn. ■■■■■, reg. zn. ■■■■■, s průměrnou spotřebou motorové nafty 4,8 l/km, náleží advokátovi žalobkyni náhrada jízdného ve výši 1.668 Kč podle § 1 písm. b) a § 4 písm. b) vyhlášky č. 467/2022 Sb. Z této částky náleží žalobkyni a) polovina náhrady 834 Kč. Žalobkyně a) má právo na polovinu náhrady promeškaného času advokáta při cestě na jednání soudu za 6 půlhodin po 100 Kč ve výši 300 Kč. Žalovaný nahradí žalobkyni a) k rukám jejího advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř.) náklady odvolacího řízení ve výši 8.302 Kč.

57. Pokud šlo o náhradu nákladů odvolacího řízení mezi žalobkyní b) a žalovaným, předmětem odvolacího řízení byla částka 918.263 Kč. Žalovaný měl úspěch do částky 406.688 Kč (44 %), žalobkyně b) do částky 511.575 Kč (56 %). Jde o nepatrný rozdíl úspěchu a neúspěchu. Proto soud rozhodl podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o. s. ř., že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Účastník může podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Hradec Králové 10. října 2023

JUDr. Martina Borovcová v. r.
předsedkyně senátu